Gemeente Texel

.txl

Advies

Zaaknummer 3469610

Texel Robuust
Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel 2024-2028

Programma

1	Veiligheid op orde
3	Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt
4	Toekomst voor de jeugd
7	Volksgezondheid, duurzaam en schoon
8	Goed wonen

Advies

Voorgesteld wordt de raad voor te stellen:

1. de Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel 2024-2028 vast te stellen.

Toelichting

Dit is een lokale uitwerking van de regionale Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026. Deze strategie en uitvoeringsagenda is opgesteld, omdat we in heel Nederland inmiddels de gevolgen van klimaatverandering merken. Er is meer sprake van wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Volgens de KNMI-scenario's (2023) en de Deltascenario's (2024) zal de zeespiegel, in het meest gunstige geval, alsnog met bijna een halve meter toenemen in 2100. Daarnaast wordt verwacht dat alle weersextremen alleen maar verder zullen toenemen. Deze gevolgen hebben impact op onze economie, gezondheid en veiligheid. Het is van groot belang dat Nederland zich aanpast aan deze veranderingen. Daarom is in het Deltaprogramma 2021 opgenomen dat Nederland in 2050 klimaatrobuust moet zijn ingericht. Het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht.

Op Texel gebeurd er al veel op het gebied van klimaatadaptatie. Zo zijn er bijvoorbeeld al wadi's en ondergrondse waterbergingen gerealiseerd en zijn boomspiegels vergroot. Ook ondernemend Texel is op verschillende fronten bezig met dit onderwerp. In samenwerking met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zijn slimme stuwen gerealiseerd en op de golfbanen zijn waterbergingen gecombineerd met zonnepanelen. Maar we zijn er nog niet, daarom is er een lokaal programma opgesteld, de Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel. In deze uitvoeringsagenda worden de nationale en regionale ambities vertaald naar

Bijlagen

1. Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel

Consequenties

Financieel	☑	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☑
Juridisch	☐	Majeure risico's	☐		
Beleid	☑	Beheer	☑		

doeltreffende maatregelen waar lokaal invulling aan is gegeven om de gevolgen van 1) hevige neerslag, 2) langdurige droogte, 3) extreme hitte en de kans op 4) overstromingen te minimaliseren en de waterveiligheid op orde te houden. Hiervoor zijn actiepunten opgesteld die middels een plan van aanpak tot uitvoering zullen worden gebracht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van kansenkaarten om een duidelijk beeld te krijgen van waar we op het eiland de grootste impact kunnen maken. Met behulp van kansenkaarten zal er in beeld worden gebracht welke locaties prioriteit krijgen. Het doel hiervan is om zo veel mogelijk actiepunten op te nemen in huidige projecten om kosten en tijd te besparen. Met als doel om in 2050 een klimaatrobuust eiland te zijn.

Texel Robuust
Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel 2024-2028

Samenvatting

Nederland heeft te maken met de negatieve gevolgen van klimaatverandering, maar deze effecten zijn ook op lokaal niveau te voelen. Gemeente Texel kampt met steeds meer hevige neerslag, langdurige droogte, extreme hitte en gevolgen van zeespiegelstijging. Al deze effecten kunnen schade toebrengen aan onze economie, gezondheid en veiligheid. Op Texel zijn al veel initiatieven genomen op het gebied van klimaatadaptatie, maar om de doelstelling dat gemeente Texel in 2050 een klimaatbestendige en water robuuste inrichting heeft te behalen is er een lokaal uitvoeringsprogramma opgesteld. Een groot deel van de klimaatadaptieve maatregelen om hitte stress en overvloedige regenval aan te pakken hebben betrekking op de gemeentelijke groenvoorziening die apart zijn uitgewerkt in het Beleidsplan Groene Infrastructuur. In de strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie wordt gefocust op de agrarische sector die te kampen heeft met wateroverlast en langdurige droogte, kwetsbare gebouwen en rioolgemalen die risico lopen op waterschade, de kans op verzilting door toenemende langdurige droogte, hoe we bewuster en efficiënter met hemelwater om kunnen gaan (o.a. door middel van waterbergingen in te zetten), het risico op opwarming van/tekort aan drinkwater en overstromingen en waterveiligheid. Gemeente Texel zet zich al in om klimaatadaptieve maatregelen uit te voeren middels dynamisch kustbeheer, subsidies voor klimaatadaptieve maatregelen en het gebruik van waterbergingen, maar er is meer nodig. Mede dankzij de Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel kan het doel behaald worden dat Texel in 2050 klimaatrobuust is ingericht.

Texel Robuust
Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel 2024-2028

Argumenten tot advies
Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen toe. Dat levert risico's op voor onze economie, gezondheid en veiligheid. Volgens het KNMI zullen we in de toekomst ook te maken krijgen met versterkende effecten van deze vier weersextremen en zal in het meest gunstige geval de zeespiegel met bijna een halve meter zijn toegenomen in 2100.

Het is daarom van groot belang dat Nederland zich aanpast aan deze veranderingen. We willen daarom middels een goede (her)inrichting van het eiland voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering. Dit komt ook naar voren in de Structuurvisie Texel op Koers (2020). Ook in het Coalitieakkoord (2022) is de wens uitgesproken om deze raadsperiode een plan voor klimaatadaptatie op te stellen.

In het Deltaprogramma 2021 is opgenomen dat Nederland in 2050 klimaatrobuust moet zijn ingericht. Het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht. Het Deltaplan versnelt en intensiveert de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen. De aanpak bestaat uit het aanpassen (adaptatie) van de omgeving aan klimaatverandering door maatregelen in de ruimtelijke inrichting. Van alle gemeenten wordt hierin een bijdrage verwacht. Rond 2026 wordt een nieuwe Nationale Adaptatie Strategie verwacht. Deze herijking zal mogelijk gevolgen hebben voor de lokale strategie.

Via regionale samenwerking met de Noordkop hebben wij als gemeente belangrijke stappen gezet in de ambities van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie. In 2021 is de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop door de raad vastgesteld. We zijn op Texel al goed bezig, kijk bijvoorbeeld naar woonwijk de Tuunen, maar om ervoor te zorgen dat Texel in 2050 klimaatbestendig is ingericht, is er nu ook een lokaal programma opgesteld, de Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel. Met deze uitvoeringsagenda kunnen wij Texel toekomstbestendiger inrichten. De maatregelen in deze uitvoeringsagenda zijn opgedeeld volgens de vier aandachtsgebieden: 1) *Hevige neerslag* – Bij piekbuien staat op veel plekken water op straat, kwetsbare gebouwen en rioolgemalen lopen risico op waterschade en ook in de agrarische sector worden negatieve effecten van hevige neerslag voorzien. 2) *Langdurige droogte* – Gemeente Texel loopt risico op bodemdaling en verzilting door toenemende langdurige droogte. (Agrarische) bedrijven en uiteindelijk ook inwoners lopen risico op zoet water tekorten. Daarnaast is de zoetwatervoorziening van Texel afhankelijk van de aanvoer vanaf de vaste wal. Hierdoor is Texel nog meer genoodzaakt om bewuster en efficiënter om te gaan met drink water en zal er moeten gekeken worden naar hoe we waterbergingen actief kunnen inzetten om hemelwater op te vangen. 3) *Extreme hitte* – In de meest versteende gebieden (bijvoorbeeld in dorpskernen en op bedrijventerreinen) is er risico op hittestress. Opwarming van het drinkwater en recreatief oppervlaktewater brengen gezondheidsrisico's met zich mee. 4) *Overstromingen en waterveiligheid* – Hoofdobjecten vanuit primaire keringen zijn kwetsbaar voor overstromingsrisico's. Alhoewel de kans op overstromingen niet groot is, zijn de gevolgen enorm.

Voor elk van de bovenstaande onderwerpen zijn maatregelen uitgewerkt in een meerjarenplanning. Voor elk van de maatregelen wordt uitgelegd wat het belang is van die maatregel en welke kosten deze maatregel met zich meebrengt. Een groot deel van de

klimaatadaptieve maatregelen om hitte stress en overvloedige regenval aan te pakken hebben betrekking op de gemeentelijke groenvoorziening. Deze maatregelen zijn apart uitgewerkt in het Beleidsplan Groene Infrastructuur.

Ook sluit deze strategie en uitvoeringsagenda aan op de structuurvisie Texel op Koers 2020. Hierin wordt de noodzaak om zoetwater reserves op te bouwen voor natuur en landbouw ook benoemd, met als doel om deze ook in droge perioden van voldoende zoet water te voorzien. In deze structuurvisie komt ook naar voren dat er belang is bij het zorgvuldig(er) omgaan met ons drinkwater, voornamelijk in het hoogseizoen.

Desalniettemin zet Gemeente Texel zich al enige tijd actief in om klimaatadaptieve maatregelen te realiseren, zoals een dynamisch kustbeheer, subsidies voor het afkoppelen van hemelwater, duurzaamheidssubsidies voor groene daken en zonwering en waterbergingen in een aantal dorpen.

Alternatieven

Zonder strategie aan de slag gaan betekent vertraging oplopen en het missen van koppelkansen en subsidies. Dit zal betekenen dat Texel niet klimaatrobuust zal zijn ingericht in 2050. Voorlopig is er nog veel werk aan de winkel op de diverse speelvelden.
Daarnaast betekent het niet aannemen van deze strategie dat gemeente Texel niet zal voldoen aan de belofte om samen te werken aan klimaatadaptatie met regio Noordkop. Hierdoor lopen we gezamenlijke projecten, kennisdeling en bestuurlijke invloed mis. Uiteindelijk zal het niet treffen van maatregelen resulteren in toenemende schade aan onze omgeving en een grotere negatieve impact hebben op onze gezondheid. Met als uiteindelijke gevolg een grote toename van kosten. Aangezien klimaatadaptatie een beleidsveld in ontwikkeling is zal deze discipline gezamenlijk met veel partijen moeten worden opgepakt. Dit vereist een regierol van de gemeente.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Aan acties 1, 10, 12 en 21 zijn kosten verbonden, deze tellen op tot €120.000,-. Dekking van deze kosten wordt gehaald uit de middelen die in de begroting van 2024 zijn opgenomen voor het uitvoeren van klimaatadaptatie beleid (6740018). Voor de medewerker klimaatadaptatie (actiepunt 17) is de komende twee jaar dekking (434394). In de begroting van 2027 zal een voorstel volgen voor het structureel aanstellen van een beleidsmedewerker klimaatadaptatie.

De (structurele) kosten voor het aanstellen van een beleidsmedewerker klimaatadaptatie bedragen € 70.000,- op jaarbasis. Een voorstel hiervoor zal worden opgenomen in de begroting van 2026. Tot die tijd kunnen de kosten worden betaald uit de reeds beschikbare middelen.

Klimaatadaptieve maatregelen gerelateerd aan de riolering worden deels gefinancierd uit het programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2027. De hoogte van deze financiële bijdrage wordt per project bepaald naar rato van het positieve effect.

Aan toekomstige klimaatadaptieve maatregelen zijn kosten verbonden welke nu nog niet precies inzichtelijk zijn. Voor de benodigde financiën zullen voorstellen worden gedaan in toekomstige begrotingen. De geschatte kosten die op termijn gepaard gaan met klimaatschade zijn vele malen hoger. Met actiepunt 12 zullen we de kosten ten opzichte van de baten voor Texel nauwkeuriger in beeld krijgen.

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

In het Deltaprogramma 2021 is opgenomen dat Nederland in 2050 klimaatrobuust moet zijn ingericht. Hierin worden de deltabeslissingen en regionale voorkeusbeslissingen én concrete maatregelen op het gebied van waterveiligheid, zoetwaterbeschikbaarheid en ruimtelijke adaptatie benoemd. Daarop volgend is in 2021 de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop door de raad vastgesteld. Gemeente Texel heeft al eerder een structuurvisie vastgesteld, Structuurvisie Texel op koers 2020, waarin diverse belangrijke thema's op het gebied van klimaatadaptatie en de daaruit voorvloeiende noodzakelijke aanpassingen zijn opgenomen. In de Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel worden deze belangen verder uitgeschreven en worden er maatregelen aangekoppeld die hier lokaal invulling aangeven.

Communicatiestrategie en -aanpak

Om de beschreven plannen te realiseren wordt een communicatiestrategie en - aanpak ontwikkeld. Hiervoor worden integrale analyse sessies georganiseerd om een duidelijk beeld te krijgen van hoe het speelveld, waarbinnen de communicatiedoelen gerealiseerd moeten worden, eruit ziet. Hierin wordt bijvoorbeeld duidelijk wat de verschillende belangen zijn, hoe deze een rol in de communicatie spelen en welke rollen de verschillende stakeholders in de communicatie hebben. Het uitvoeringsprogramma is integraal van opzet waardoor ook intern een flinke communicatie uitdaging ligt. Hierom is communicatie als apart project in de uitvoeringsagenda benoemd.

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3469610

Texel Robuust

Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel 2024-2028

Doelenboom

Programma

1	Veiligheid op orde
3	Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt
4	Toekomst voor de jeugd
7	Volksgezondheid, duurzaam en schoon
8	Goed wonen

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- gezien de afspraak uit het Deltaprogramma 2021
- de te verwachten gevolgen van klimaatverandering voor economie, gezondheid en veiligheid
- er hiermee uitwerking wordt gegeven aan de Strategie klimaatadaptatie Noordkop

Besluit

1. de Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel 2024-2028 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18-09-2024,

De griffier, De voorzitter,